

רע"פ 2569/14 - אלכסנדר גורפינקל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2569/14

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: אלכסנדר גורפינקל

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 20.2.14 בעפ"ג 40234-10-13; ע"פ 3182-01-14; ועפ"ג 22614-01-14, שניתן על ידי כבוד השופטים: ר' שפירא; א' אליקים וב' טאובר

החלטה

בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופטים ר' שפירא, א' אליקים והשופטת ב' טאובר) בעפ"ג 40234-10-13, ע"פ 3182-01-14 ועפ"ג 22614-01-14 מיום 20.2.2014, במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (סגנית הנשיאה (כתארה אז) א' קנטור) בת"פ 1533/08 מיום 2.9.2013; וכן נדחה ערעורו של המבקש והתקבל חלקית ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (השופט י' ליפשיץ) בת"פ 11745-11-10 ות"פ 290-12-12 מיום 2.12.2013.

הבקשה מופנית אך ורק לקבלתו החלקית של ערעור המדינה בבית המשפט המחוזי בגדרי עפ"ג 22614-01-14, והשאלה המשפטית אותה קבלה חלקית זאת מעוררת לטענת המבקש, ועל כן אביא את הרקע הארוך לבקשה בקיצור נמרץ.

1. נגד המבקש הוגשו ארבעה כתבי אישום במועדים שונים שכולם ייחסו לו עבירות זיוף ומרמה מסוגים שונים שביצעו הביא לפגיעה בציבור וללקיחת כסף שאינו מגיע לו על פי דין. בעקבות כתב האישום הראשון הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון לעניין ההרשעה והעונש, בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט י' אמסטרדם) בת"פ 52-10-10 ביום 8.11.2010, בעבירות קשירת קשר לביצוע פשע; זיוף מסמך הקשור לרכב; שימוש במרמה במסמך הקשור לרכב; זיוף מסמך לשם ביצוע עבירה; קבלת רכב גנוב; מסחר ברכב גנוב; התחזות כאדם אחר; קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; זיוף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר. ביום 23.12.2010 גזר בית המשפט המחוזי את דינו, בהתאם להסדר הטיעון בין הצדדים ועל המבקש הושתו שישה חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וכן רכיבי פיצוי וקנס (להלן: הפרשה הראשונה).
2. בעקבות כתב האישום השני, הורשע המבקש על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון לעניין ההרשעה בלבד, בבית המשפט השלום בחיפה (סגנית הנשיאה (כתארה אז) א' קנטור) בת"פ 1533/08 ביום 10.9.2012, ב-19 אישומים שעניינם עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; זיוף בנסיבות מחמירות; וגניבה בידי מורשה. ביום 2.9.2013 גזר בין המשפט השלום את דינו של המבקש, והשית עליו עונש של 15 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס. המבקש ערער על גזר דין זה. ערעורו נדון במסגרת פסק הדין עליו הוא מבקש לקבל רשות ערעור, ונדחה כאמור ברישה, אלא שהבקשה למתן רשות הערעור אינה מופנית כלפי חלק זה בפסק הדין (להלן: הפרשה השנייה).
3. כתבי האישום השלישי והרביעי נדונו במשותף בבית המשפט השלום בחיפה (השופט י' ליפשיץ). המבקש הורשע על פי הודאתו ביום 16.11.2011, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום השלישי, שהן עבירות של שימוש במסמך מזויף, ניסיון לקבלת דבר במרמה והונאה בכרטיס חיוב. ביום 29.9.2013 הורשע המבקש על פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום הרביעי, במסגרת הסדר טיעון. העבירות שיוחסו לו בכתב אישום זה היו 15 מקרים של התחזות כאדם אחר; 15 מקרים של שימוש במסמך מזויף; ארבעה מקרים של גניבה; שלושה מקרים של הונאה בכרטיס חיוב בנסיבות מחמירות; עשרה מקרים של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; מקרה אחד של ניסיון קבלת דבר במרמה; וכן מרמה. במסגרת טיעוניו לעונש בבית משפט השלום טען המבקש כי הבסיס העובדתי עליו מבוסס כתב האישום הרביעי הוא אותו בסיס עובדתי בגינו הורשע באישום הרביעי בפרשה הראשונה (תעודות זהות שהמבקש זייף). לטענתו, כיוון שכבר הודה במעשה, היה מושחק מלטעון אחרת לגבי השימוש בתעודות הזהות המזויפות (שהוא לב כתב האישום הרביעי), והדבר פגע בהגנתו. בית המשפט ביקש מהמשיבה הסבר מדוע אותו צוות חקירה ניהל שני תיקים שונים באותה הפרשה, ומדוע אלה הבשילו לכדי שני כתבי אישום שונים. המשיבה טענה כי בפרשה הראשונה הורשע המבקש על עצם הזיוף של המסמכים ואילו כתב האישום הרביעי עוסק בשימושים שעשה בתוצרים של הזיוף, שצוות החקירה הגיע אליהם לאחר חקירה מאומצת. בית המשפט ציין כי טענה זו אינה מספקת. ביום 2.12.2013 גזר בית המשפט השלום את דינו של המבקש, והשית עליו 26 חודשי מאסר בפועל, כך שעשרה מהם ירוצו בחופף למאסר שהושת עליו בפרשה השנייה, וכן עונשי מאסר על תנאי (להלן: הפרשה השלישית). יצוין כי העונש בתוך מתחם הענישה, לרבות ההכרעה באשר לחפיפה החלקית, נגזרו בזיקה לשיקומו של המבקש וליחס בין הפרשה הראשונה לשלישית.
4. המבקש והמשיבה ערערו על גזרי הדין בפרשה השנייה והשלישית. בית המשפט המחוזי דחה ביום 20.2.2014 את ערעוריו של המבקש בפרשה השנייה והשלישית, וקיבל חלקית את ערעורה של המשיבה, וקבע כי עונשי המאסר שהושתו על המבקש ירוצו במצטבר ולא בחופף.

הבקשה

5. במסגרת הבקשה, שהוגשה על ידי המבקש בעצמו, טען כי לא היה מקום להתערב בהחלטת בית משפט השלום בפרשה השלישית לחפוף חלקית בין העונשים שהושתו עליו, ודאי כאשר בית המשפט המחוזי הסכים לקביעת מתחם העונש ההולם של בית משפט השלום בפרשה השלישית. עוד טען המבקש כי מפסק דינו של בית המשפט המחוזי עולה השאלה המשפטית העקרונית "האם בכל מקרה של ריבוי עבירות אין לביהמ"ש סמכות להורות כי עונשי מאסר ירוצה בחופף, זאת, הגם שקיימים שיקולים נכבדים ומבוססים המצדיקים חפיפה שכזו".

המבקש ביקש להשלים ולפרט את נימוקי הבקשה, ובהיעדר התנגדות מטעם המשיבה, אפשרתי לו לעשות כן. בנימוקיו המשלימים הרחיב המבקש באשר לשיקולים שהביאו לטעמו את בית המשפט השלום לחפוף חלקית בין העונשים, והם שיקולי שיקום ובעיקר עניינו של כתב האישום הרביעי ביחס לאישום הרביעי בפרשה הראשונה.

6. עוד אציין כי המבקש ביקש שימונה לו סנגור לצורך ייצוגו בהגשת הנימוקים המשלימים. ביום 14.5.2014 החליט הרשם ג' שני, לנוכח תגובת הסנגוריה הציבורית, לדחות את הבקשה.

הכרעה

7. אין בידי להיעתר לבקשה למתן רשות ערעור. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם כן המקרה מעלה סוגיה או טענה בעלת חשיבות כללית, משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)), או אם ישנם שיקולי צדק ייחודיים בנסיבות המקרה (רע"פ 5066/09 אוהיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)).

8. הבקשה ממוקדת בשאלה משפטית שקשורה בהכרעה בין חפיפה וצבירה של עונשים, אלא ששאלה משפטית זו אינה מתעוררת בעניינו של המבקש. בית המשפט המחוזי החליט לצבור את העונשים שהושתו על המבקש בפרשות השנייה והשלישית בנסיבות עניינו ולא הכריע באופן כללי באשר לסמכות או היעדרה, בכל הקשור לחפיפה וצבירה של עונשים במקרים של ריבוי עבירות. אכן, בית המשפט המחוזי התייחס לריבוי העבירות בעניינו של המבקש עצמו כאחד השיקולים הרלוונטיים בהכרעה האמורה, וכך היה ראוי.

לפיכך, הבקשה למעשה מכוונת להחמרת עונשו של המבקש בבית המשפט המחוזי, אלא שטענות באשר לחומרת לעונש אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור לפני בית משפט זה, אלא בנסיבות של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (ראו: רע"פ 1174/97 רפאלי נ' מדינת ישראל (24.3.1997); רע"פ 7201/97 בשירי נ' היועץ המשפטי לממשלה (11.12.1997); רע"פ 5504/08 פלוני נ' מדינת ישראל (27.7.2008)). זאת גם כאשר מדובר במקרים של החמרת הענישה בבית המשפט המחוזי (רע"פ 6163/07 חדורה נ' מדינת ישראל (22.5.2008); רע"פ 1454/14 אבו סנד נ' מדינת ישראל (26.2.2014)).

9. המקרה לפנינו אינו מקרה ייחודי כזה. העונש שהושת על המבקש בכל אחת מהפרשות היה ברף התחתון

של מתחם העונש ההולם שנקבע, שניתן לומר שאף הוא על הצד המקל. קראתי ועיינתי בגזר הדין של בית משפט השלום בפרשה השלישית, בפרוטוקולים בבתי המשפט השלום והמחוזי ובפסק הדין של בית המשפט המחוזי, ומצאתי שמסקנתו של בית המשפט המחוזי ראויה לנוכח העבירות החמורות שעבר המבקש. גם באשר ליחס בין האישום הרביעי בפרשה הראשונה וכתב האישום הרביעי, דעתי היא, כי המשיבה הציגה הסבר ברור ומספק ביחס להתפתחות החקירה, והעונש שהושת על המבקש בפרשה הראשונה היה קל שבקלים ביחס לחומרת המעשים. אף לא ניתן לומר שהמבקש יכול היה להניח שבכך הסתיימה הפרשה, כיוון שהוא עצמו ידע על השימוש בתעודות הזרות המזויפות, שלא נכללו באישום הרביעי בפרשה הראשונה.

10. אוסיף כי יש לברך על רצונו העז של המבקש להשתקם ולבנות את חייו, כפי שעולה מהנימוקים המשלימים ואף מתסקיר שירות המבחן. עם זאת, יש לזכור ששיקולי השיקום הם רק חלק מהשיקולים במסגרת הענישה, ואני סבור כי לנוכח חומרת העבירות וריבונן, לא היה נכון לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום (ראו לעניין זה את סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977). יתר על כן, מגזר הדין בפרשה השלישית עולה כי המתחם שקבע בית משפט השלום הביא בחשבון גם את שיקול השיקום במסגרתו. הלכה למעשה, חפיפת העונשים הייתה חריגה ממתחם העונש ההולם, ולא היה לכך מקום בנסיבות אמורות. יתר על כן, נראה, מדבריו של המבקש, כי הוא עושה חיל בעניין זה אף בבית הסוהר, וכולי תקווה שהוא ימשיך בכך (ראו והשוו: ע"פ 4956/13 עיסאוי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 לפסק דיני(8.6.2014)).

11. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ו בסיון התשע"ד (24.6.2014).

ש ו פ ט